

Van de nood een deugd.. - ontwerp voor tuin te Dordrecht

Tuinoppervlak: onverhard deel geschat 400 m²
Type: achtertuin van vrijstaande woning
Af te koppelen: woning, schuur en verharding 150m²
Doorlatendheid: slecht doorlatend
Te bergen: 8,25 m³ (55 mm, T=100)
Categorieën: (1) slecht, (2) groot, (4) simpel

Overlast

Na een hevige bui bleef in een wat lager liggend deel van deze tuin altijd water staan. Voor een strak gemaaid grasveld is dat niet handig. Maar deze tuin is zó groot, dat het gemaaide deel best wat kleiner kan. Door het lager liggende stuk niet meer te maaien, krijgen planten die zich op natte plekken thuisvoelen een kans.

Kans

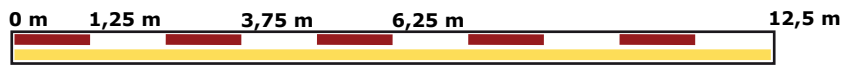
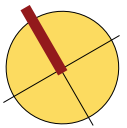
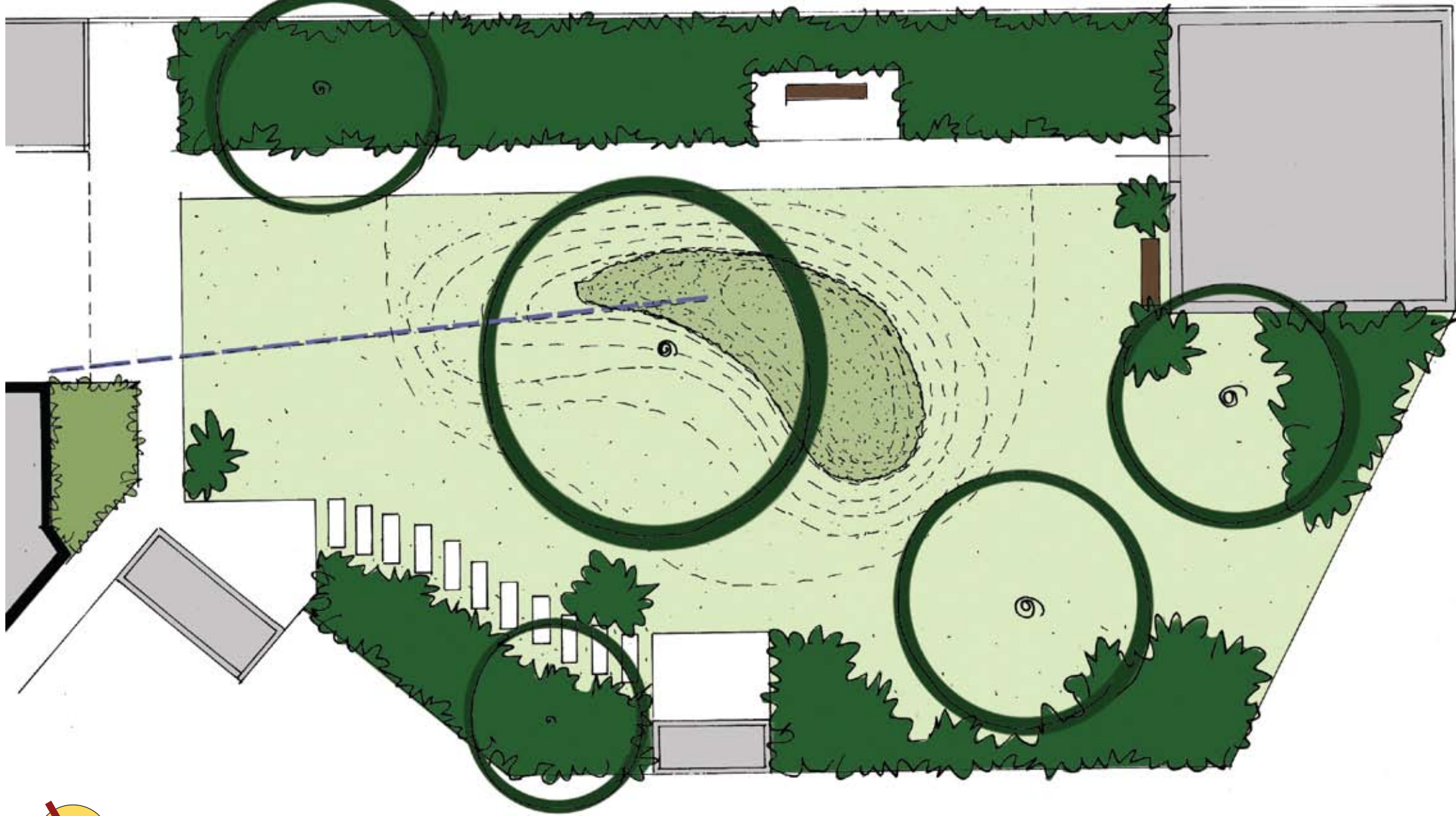
Het ontwerp is simpel: het verlaagde deel is uitgebreid en heeft een mooie vorm gekregen. Een deel van de verlaging kunt u regelmatig meemaaien, zodat u de glooiing mooi kunt zien. Waar het te nat wordt, kunt u beter niet maaien. De plantengroei verandert vanzelf, maar u kunt ook een handje helpen door planten toe te voegen. Helemaal stoppen met maaien kan niet, dan wordt de tuin op den duur een bos! Eens per jaar zal de bosmaaier het ruwe werk moeten doen.

In zo'n grote tuin toont een ruig nat grasland erg goed. Dankzij de scherpe overgang van het regelmatig gemaaide deel naar het ongemeaide deel ziet het er niet rommelig, maar juist weloverwogen uit. Zo kunt u in uw eigen tuin ervaren hoe mooi ongemeaid gras kan zijn.

Deze tuin is onderdeel van een reeks tuinen ontworpen in het kader van het project 'Watertuinen'. In 'Watertuinen' wordt onderzocht hoe regenwater kan worden opgevangen in particuliere tuinen en welke bijdrage dat kan leveren aan de gemeentelijke wateropgave.

Projectdeelnemers: Tauw; Noël van Dooren landschapsarchitect; Buro Mien Ruys en Van Paridon & De Groot. **Financiers:** Stimuleringsfonds voor Architectuur, Stichting RIONED, STOWA, gemeenten Leeuwarden en Dordrecht. Buro Mien Ruys ontwierp deze tuin in samenwerking met bewoners van Dordrecht in 2 workshops gehouden in maart-april 2006.

Uitgangspunten

Alle voorbeeldtuinen op deze site zijn volgens dezelfde uitgangspunten ontworpen:

- Eerst is gekeken wat nodig is om 25 mm op te vangen (bij een 'gemiddeld grote regenbui' die ruwweg eens per twee jaar ($T=2$) valt);
- Daarna is gekeken of ook 55 mm kan worden opgevangen (bij een 'extreem zware regenbui' die ruwweg eens per 100 jaar ($T=100$) valt);
- In het tuinontwerp is zo mogelijk een opvang voor 55 mm opgenomen;
- Is 25 mm het best haalbare, dan komt er een overstort naar het riool voor overtollig water.

Bij een tuin op goed doorlatende grond (zandbodem) kunt u met de getallen van 25 mm en 55 mm veilig de benodigde berging berekenen. Zie www.riool.info voor meer informatie.

De voorbeeldtuinen zijn ontworpen door deskundigen. Zij hebben de doorlatendheid van de bodem en de efficiëntie van de ontworpen berging meegewogen. De opvang kan daarom afwijken van de maat die uit de 'veilige rekensom' zou volgen.

Om het technische uitgangspunt te combineren met een mooi tuinontwerp, zitten in de meeste ontwerpen twee lagen. Een zichtbare laag met objecten of ruimte waarin ook kleine buien al tot verandering in de tuin leiden. En een onzichtbare laag met 'lege' ruimte die alleen bij extreem grote buien in werking treedt.

Technische onderbouwing voor deze tuin

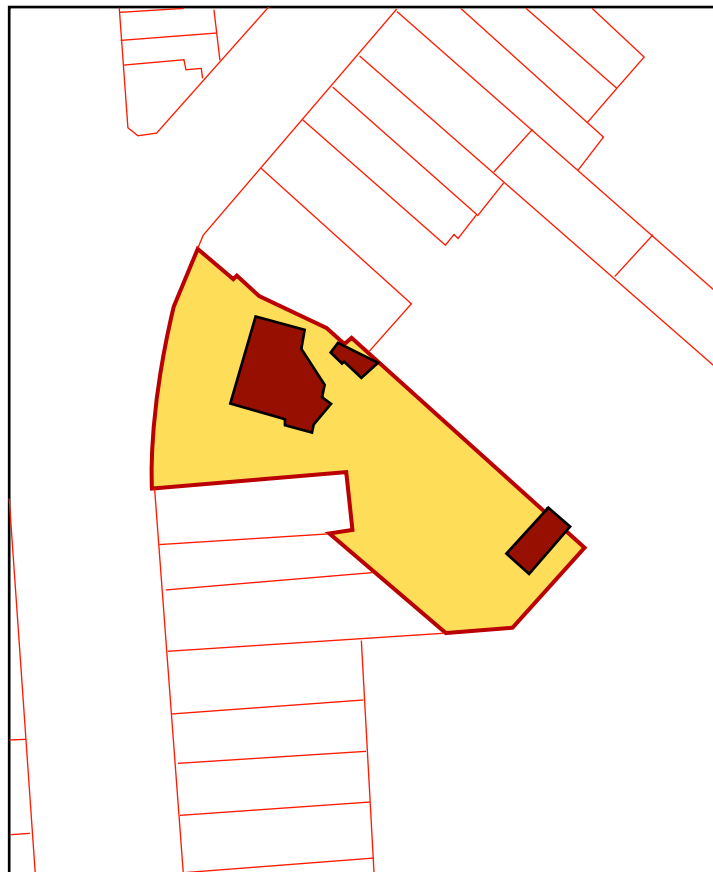
Water van dak en verharding voert naar een verlaagd deel van het grasveld. Dit deel is ongeveer 100 m² groot en maximaal 40 cm verdiept. Als deze vrij gevormde verlaging volloopt tot 10 cm onder het niveau van het 'droge' grasveld, past er 10 m³ water in. Daarmee is een bui van 55 mm ($T=100$) uitstekend op te vangen. De minimaal benodigde berging is dan 8,25 m³.

Bij 25 mm ($T=2$) komt het water veel minder hoog en beslaat het een kleiner deel. Voor kleinere regenbuien geldt dit uiteraard nog sterker, zodat de hogere delen maar zeer af en toe onder water staan. Dat bepaalt deels de soort vegetatie in die delen!

Het feitelijke vol- en leeglopen en daarmee de vegetatie zijn sterk afhankelijk van de doorlatendheid van de bodem.

Planten als gele lis (boven) of de bekende dotterbloem (onder) voelen zich in nat grasland goed thuis. Dat geldt ook voor de gele moeraswolfsmelk (*Euphorbia palustris*).

Situering van de kavel in de omgeving. De bovenzijde van het schema is het noorden. Eén centimeter in het schema is 10 meter in werkelijkheid. Het ontwerp betreft de achtertuin. De ontwerp-tekening kan op details afwijken van dit schema; zo zijn niet alle bijgebouwen goed ingetekend op de kadasterkaart.

Afhankelijk van de grondsoort (arm of voedselrijk; zuurgraad), van de doorlatendheid en hoe vaak gemaaid wordt zal zich een vochtminnende vegetatie ontwikkelen. Dergelijke vegetaties kunnen aantrekkelijk bloeien!

